

Важливою в системі управління витратами є аналітична складова, яка через систему аналітичних розрахунків дозволяє виявити внутрішні резерви, спрогнозувати перспективи розвитку підприємства. Обліково-аналітична система не може повноцінно функціонувати без контролю.

Основними функціями обліково-аналітичного забезпечення системи управління підприємством, як стверджує Мулик Я. І. [2], є такі:

- 1) інформаційна – забезпечення системи управління інформацією про фінансово-господарську діяльність підприємства;
- 2) облікова – достовірне і повне відображення фактів господарської діяльності підприємств;
- 3) аналітична – аналіз фінансово-господарської діяльності підприємств на основі даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Обліково-аналітичне забезпечення на підприємстві повинно стимулювати інноваційні процеси, а також забезпечувати розроблення чи покращення внутрішньофірмових стандартів якості. Для цього необхідно, щоб у процесі обліково-аналітичного забезпечення брали участь не лише вище керівництво, а й керівники середньої ланки, оскільки саме вони мають більш точну інформацію про наявні в їх підрозділах резерви, можливості і перспективи розвитку.

Ступінь деталізації та обсяг інформації, яку формується системою обліково-аналітичного забезпечення, також повинні визначатися завданнями управління. Для кожного відділу, куди надається інформація, має бути визначено своє коло фінансових та нефінансових показників, що потрібно для впорядкованості інформаційних потоків. Система обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємства має бути доволі гнучкою. Гнучкість в управлінні, здатність і вміння швидко трансформуватися, не упустити нові можливості, які відкриваються нововведеннями та вимогами ринку, сьогодні набувають більшої важливості, ніж пряма економія витрат.

Таким чином, система обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємства повинна бути спрямована на задоволення інформаційних потреб користувачів фінансової звітності стосовно достовірної, оперативної та достатньої інформації.

Список використаних джерел: 1. Вольська В. В. Методичні підходи до обліково-аналітичного забезпечення та аудиту управлінської діяльності аграрних підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Вип. 3 (24). С. 83-88. 2. Мулик Я. І. Формування системи обліково-аналітичного забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. *Ефективна економіка*. 2014. №10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_10_28. 3. Прядко В. В. Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами. *Економічний аналіз*. Тернопіль, 2018. Том 28. № 4. С. 265-270. 4. Юзва Р. П. Обліково-аналітичне забезпечення управління діяльністю підприємств спиртової промисловості: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». Тернопіль, 2011. 20 с.

УДК 657

Юрченко О. А., канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ, Україна

КОНСЕРВАЦІЯ ОБ'ЄКТІВ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ: НЮАНСИ ОБЛІКУ ТА ЗВІТУВАННЯ

Ключові слова: консервація, основні засоби, документальне оформлення, облік

Деякі вітчизняні компанії були змушені призупинити діяльність на тлі тотальної війни між росією та Україною. Це стосується юридичних осіб, які знаходяться в зоні тимчасової окупації та прилеглих до неї територіях, а також підприємств, які евакуйовані за кордон або переміщують виробництво в безпечніші райони України. У зв'язку з цим виникли проблеми щодо експлуатації основних засобів, яких нема як перемістити, у зв'язку з чим їх використання є неможливим або недоцільним. Виходячи з цього, актуальності набирає консервація основних засобів.

Під консервацією об'єктів основних засобів слід розуміти комплекс заходів із довгострокового (але не більш як три роки) зберігання основних засобів у разі припинення виробничої або іншої господарської діяльності з можливістю подальшого відновлення їх функціонування [1].

Головними причинами консервації основних засобів є: тимчасове припинення підприємством виробничої або іншої господарської діяльності, скорочення обсягів виробництва, нерациональність використання об'єкта основного засобу [2].

Метою консервації основних засобів під час війни є забезпечення збереження об'єктів і можливості їх використання в майбутньому. Тобто збереження основних засобів передбачає фактичне перенесення основних засобів на інші субрахунки бухгалтерського обліку за рішенням керівництва підприємства. Прикладом, може бути ситуація, коли господарюючий суб'єкт або його відокремлений підрозділ тимчасово не працює на підконтрольній Україні території через близькість лінії фронту, але хоче зберегти устаткування і планує перемістити його у безпечне місце. Для цього потрібно демонтаж обладнання, його пакування в тому числі низка ремонтно-будівельних робіт. Ці всі заходи зроблені для забезпечення збереження основних засобів. В цьому контексті варіант консервації таких об'єктів основних засобів є дуже актуальним.

Якщо бізнес знаходиться на підконтрольній Україні території, а основні засоби залишаються на тимчасово окупованій території – безпечного доступу до них немає. Комплекс заходів щодо їх збереження не можливий, тому пропонуємо до таких основних засобів провести тестування на зменшення їх корисності [3].

Рішення про консервацію основних засобів приймається на рівні керівництва підприємства. Для державних суб'єктів господарювання потрібний акт, затверджений Кабінетом Міністрів України. Строк консервації основних засобів на підприємствах державної та комунальної форми власності становить понад один рік та не більше ніж три роки. Тривалість консервації основних засобів, які використовуються у будівельній галузі не встановлена. На підприємствах приватного сектору, строк консервації об'єктів основних засобів може сягати понад один рік.

У частині документування операцій із консервації основних засобів рекомендуємо оформити такі документи: акт про тимчасове виведення основних засобів із виробничого процесу та їх консервацію; документи, що підтверджують проведені роботи (акти виконаних сторонніми організаціями робіт, акти на списання запасів, відрядні наряди на заробітні плати); акт приймання основних засобів на консервацію відповідальною за їх збереження особою.

Алгоритм проведення процедури консервації об'єктів основних засобів у період воєнного стану доцільно проводити у розрізі наступних етапів:

1. Створення комісії з питань проведення консервації основних засобів.
2. Підготовка комісією техніко-економічного обґрунтування необхідності проведення консервації основних засобів. На цьому етапі готується проєкт консервації та акт технічного стану основних засобів на момент їх консервації.
3. Підготовка рішення про доцільність консервації.
4. Проведення робіт із консервації та їх документальне оформлення (складання акта про прийняття основних засобів на консервацію).

Операції із переведенням об'єктів основних засобів у консервацію рекомендуємо на підприємстві відображати в аналітичному обліку. При цьому інвентарні картки за об'єктами основних засобів, які тимчасово не експлуатуються пропонуємо виокремлювати в окрему групу. На період консервації нарахування амортизації на об'єкт основного засобу призупиняється [4]. Починаючи з місяця, що настає за місяцем переведення об'єкта основного засобу на консервацію, і закінчуючи місяцем, в якому здійснюється його зворотне введення в експлуатацію, амортизація не нараховується [5].

Вести облік законсервованих об'єктів основних засобів рекомендуємо на окремих субрахунках, а витрати на заходи з консервації відображати у складі інших витрат, на рахунок 97 «Інші витрати». У фінансовій звітності, інформація про залишкову вартість виведених з експлуатації об'єктів основних засобів відображається окремим рядком у формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».

Таким чином, провівши дослідження в частині обліку операцій із консервації основних засобів під час війни, розкрито сутність та причини консервації основних засобів, документальне оформлення та облікове відображення таких операцій.

Список використаних джерел: 1. Про порядок консервації основних виробничих фондів підприємств: Постанова КМУ від 28.10.1997 № 1183 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1183-97-p#Text>. 2. Про порядок погодження в Мінпромполітики України питань, пов'язаних з відчуженням основних засобів підприємств та з інших питань: Наказ Мінпромполітики України від 09.06.2004 № 274 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0274581-04#Text>. 3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ МФУ від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>. 4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ МФУ від 30.09.2003 № 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text>.

УДК 657

Жукова Є. А., здобувачка вищої освіти групи ЗМОА-211

Науковий керівник: **Гнедіна К. В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет "Чернігівська політехніка", м. Чернігів, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Ключові слова: організація обліку, внутрішній контроль, доходи, облік доходів, контроль доходів, автотранспортне підприємство.

Транспортні підприємства займаються перевезенням вантажів, пасажирів, виконують вантажно-розвантажувальні роботи, підготовку, експедирування та зберігання вантажу, що обумовлює ряд особливостей в організації та веденні бухгалтерського обліку. Специфікою в роботі автотранспортних підприємств є те, що вони використовують нормативні документи, на яких ґрунтується транспортна система вантажоперевезень, які також використовує бухгалтерський відділ транспортного підприємства у своїй діяльності.

Сьогодні традиційна система обліку на автотранспортних підприємствах не може повною мірою задовольнити оперативні потреби керівників усіх рівнів в інформації про транспортні засоби та їх ефективне використання. Основні недоліки наявних систем обліку: обмежена кількість показників, доступних під час транспортної діяльності, відсутність необхідних технічних засобів для отримання та обробки інформації, відсутність базового програмного забезпечення для оперативного обліку та аналізу [1].

Основним завданням бухгалтерського обліку на автотранспортному підприємстві є відображення фінансово-господарської діяльності, наявності та руху транспорту як одного з об'єктів обліку, а також безпосередньо процесу надання автотранспортних послуг. За допомогою бухгалтерського обліку формується потужна інформаційна система, яка забезпечує процес прийняття важливих управлінських рішень.

Об'єкт обліку автотранспортного підприємства – це транспортно-експедиційні операції. Для того щоб виконувати свої функції, бухгалтерія повинна чітко знати специфіку здійснення даних операцій. Найбільш поширеним методом здійснення обліку на автотранспортних підприємствах є метод із застосуванням журнально-ордерних форм обліку. Проте таку форму застосовують здебільшого великі автотранспортні підприємства [2].

Приватними автотранспортними підприємствами використовується спрощена або проста форма бухгалтерського обліку. При цьому, вони застосовують певний набір відомостей, залежно від кількості облікових операцій, а також Головну книгу. Крім того, на сьогоднішній день, у своїй діяльності підприємства застосовують комп'ютерні технології та типові задачі з автоматизованих робочих місць бухгалтера.

Найбільшу увагу в бухгалтерському обліку автотранспортних підприємств приділяють доходам. Для автотранспортних підприємств до складу таких доходів входять надходження від: внутрішніх та міжнародних вантажних перевезень; внутрішніх та міжнародних переве-